

Emlékeztető
az Országos Statisztikai Tanács
2008. március 20-i üléséről

Napirendi pontok:

	Téma	Előterjesztő
1.	Tájékoztató az Európai Statisztikai Törvény felülvizsgálatáról, az európai statisztikai rendszer várható struktúrájáról és irányítási viszonyairól	Dr. Nagy Eszter és dr. Láng Dóra
2.	Tájékoztató a 2011. évi népszámlálással összefüggő kérdésekről	Waffenschmidt Jánosné
3.	Az osztályozások változása 2008-tól	Rónainé dr. Györgyi Márta
4a.	Tájékoztató az OST Regiszter Munkabizottsága és a 2212/2007. (XI. 14.) Korm. határozattal létrehozott munkacsoport együttes munkájáról	Gárdos Éva
4b.	Az európai statisztikai rendszerhez tartozó magyar szervezetek szakmai önértékelésének eredménye	Mészáros Árpád

Az ülésen részt vettek

az OST tagjai:

Bozó Pál (KvVM), Gódorné Kaló Edit (MNB), dr. Haraszi Katalin (PM), Kozma-Lukács Judit (OKM), dr. Nagy Tibor (LÜ), dr. Németh Pál (PSZÁF), Paszternák Józsefné (Magyar Agrárkamara), Sándorné dr. Kriszt Éva (az OST elnöke), dr. Surján György (ESKI), dr. Szépvölgyi Edit (OEP), dr. Szilágyi György (KSH), dr. Szöllösi Endre (FVM), Tóth László (OÉT)

az állandó meghívottak:

dr. Balogh Miklós (a KSH elnökhelyettese), dr. Bagó Eszter (a KSH elnökhelyettese) képviselőként Bálint Csabáné, Mészáros Árpád (az OST titkára), Flamichné Kárpáti Györgyi (ONYF), dr. Szabó Máté (OBH) képviselőként dr. Szabó Endre és Ambrusné dr. Tóth Éva

helyettesként, tanácskozási joggal:

dr. Barát Mária (MEH) helyett Szabó Márta, dr. Belényi Andrea (GVH) helyett Tóth Adrienn, Jenei Zoltán (OITH) helyett Kocsis Istvánné, Kompaktor Emília (MKIK) helyett dr. Urbán Ágnes, Mátrai Berkes Tünde (IRM) helyett Tóthné Rátóti Pirooska, Sulyok János (HM) helyett dr. Kotnyák Béla, dr. Szép Katalin (KSH) helyett dr. Vigh Judit, dr. Tóth Magdolna (GKM) helyett Lajdi Margaréta

meghívottként (a 4b. napirendi pontnál):

Kátainé Marosi Angéla (KSH)

előterjesztőként (a 1., 2., 3., és 4a. napirendi pontoknál):

dr. Nagy Eszter (KSH), dr. Láng Dóra (KSH), Waffenschmidt Jánosné (KSH), Rónainé dr. Györgyi Márta (KSH), Gárdos Éva (KSH).

1. napirend: Tájékoztató az Európai Statisztikai Törvény felülvizsgálatáról, az európai statisztikai rendszer várható struktúrájáról és irányítási viszonyairól*Az előterjesztés rövid leírása:*

Az közösségi statisztikákról szóló 322/1997/EK rendelet módosításának igénye alapján rendelettervezet készül. A tervezetet a Bizottság már elfogadta, jelenleg a Tanács mellett működő statisztikai munkacsoport tárgyalja. Várhatóan még 2008 folyamán elfogadja a Tanács és a Parlament is.

A rendelet – többé-kevésbé követve a jelenleg hatályos rendelet szerkezetét – az általános rendelkezések keretében meghatározza a rendeletben használt fogalmakat, alapelveket, definíciókat. A második fejezete foglalkozik az európai statisztikai rendszer szereplőivel, a rendszer irányítási viszonyaival. Utal „Az európai statisztika gyakorlati kódexe” c. ajánlásra is. A rendelet harmadik fejezete az európai statisztikák előállítását szabályozza. Rendelkezik az Európai Statisztikai Programról és annak végrehajtásáról, új elemként pedig az együttműködési hálózatokról és a statisztikák európai megközelítéséről. A rendelet negyedik fejezete a tájékoztatással kapcsolatban fogalmaz meg rendelkezéseket. Az ötödik fejezet részletezi a statisztikai adatvédelem szabályozását.

Az előterjesztő – kihangsúlyozva, hogy a rendelettervezet megvitatása még folyamatban van, így az egyes rendelkezések szövege módosulni fog – ismertette a főbb szabályozási irányokat.

Előterjesztői kiegészítés:

A társ-előterjesztő az elhangzottakat kiegészítette a magyar statisztikai törvény felülvizsgálatának kérdéseivel. Elmondta, hogy a jelenleg hatályos 1993. évi XLVI. törvényt szükséges a technikai, társadalmi fejlődésből, a Gyakorlati Kódex elveiből eredő és a közösségi statisztikáról szóló 322/97/EK rendelet módosításából adódó elvárások szerint módosítani. Kiemelte a statisztikai törvény módosítandó területei közül a fogalmakat, alapelveket, az Országos Statisztikai Tanács, az adminisztratív adatforrások átvételének szabályozását és az adatvédelmi rendelkezéseket.

Kérte a tárcák és az OST tagjainak részvételét a statisztikai törvény módosításának folyamatában.

Felvetések összefoglalása:

1. A jövőben lehet, hogy a statisztikával foglalkozó intézmények között lesz, aki nem tagja a statisztikai szolgálatnak. Ennek ellenére az együttműködést továbbra is fenn kell tartani, amire jó példa a KSH és az MNB közötti szakmai együttműködés európai szakmai fórumokon.
2. Egyetértés hangzott el a statisztikai szolgálat szerveinek intenzív részvételéről a statisztikai törvény módosításának folyamatában.

Az OST állásfoglalása: Az OST a tájékoztatást tudomásul vette.

2. napirend: Tájékoztató a 2011. évi népszámlálással összefüggő kérdésekről

Az előterjesztés rövid leírása:

A népszámlálás jellemzője, hogy az egyetlen olyan teljes körű adatfelvétel, amely a népességet és a lakásállományt illetően az ismérvek tetszőleges kombinációjára és tetszőleges területi mélységben nyújt információkat. A népszámlálás eredményeit a társadalmat, gazdaságot érintő döntések megalapozására, hatásvizsgálatára, nemzetközi adatigények kielégítésére és a következő 10 éves időszak mintavételes statisztikáinak alapjaként hasznosítják. A népszámlálás a statisztikai szolgálat legdrágább programja, és jelentős adatszolgáltatói terhet ró a lakosságra.

A tervezés során figyelembe kell venni az ENSZ 2010-es világprogramját, az ENSZ-EGB-Eurostat 2006-ban kiadott európai regionális ajánlását, továbbá az Európai Parlament és a Tanács rendelettervezetét a nép- és lakásszámlálásról, amely rögzíti a referenciaévet, meghatározza a minőségre vonatkozó követelményeket, határidőt szab az eredmények továbbítására, előírja az adattartalmat, az adatok területi részletezettségét, de nem írja elő a végrehajtás módját. A következő népszámlálások általános alapjául is szolgál majd.

A magyar népszámlálás módszertani előkészítésének eddigi lépései:

- Annak vizsgálata, hogy egy lakcímbjelentésen alapuló népszámlálás eredménye mennyiben térne el a tényleges lakóhely szerintitől.
- A nem statisztikai célú regiszterek felhasználhatóságának vizsgálata.
- A KSH címregiszterének kialakítása, továbbfejlesztése.
- A KSH címregisztere és a KEK KH lakcímadatai összekapcsolásának próbája.
- 2008 februárjában a hivatal általi próbafelvétel végrehajtása, amelynek célja a KSH címregiszterében és a KEK KH lakcím-nyilvántartásában szereplő cím adatok pontosságának megállapítása, továbbá annak felmérése, hogy a lakosság a válaszadás milyen módjait preferálja.

Felvetések összefoglalása

1. A KSH kormány-előterjesztést kíván benyújtani annak eldöntésére, hogy teljes körű népszámlálást vagy regisztereken alapuló, mintavétellel kombinált felvételt hajtson végre 2011-ben.
2. A februári próba népszámlálás 15.000 lakást érintett. Az internetes válaszolók aránya 8% volt. Arról a hivatalnak nincs információja, hogy az érintett területeken milyen az internet-ellátottság, de külföldön sem magasabb 10-12%-nál az internetes válaszadók aránya).
3. A nyilvántartások statisztikai célra való felhasználásra alkalmassá tétele azt jelenti, hogy első lépésben meg kell vizsgálni a regiszterek fogalomhasználatát, milyen módon frissítik a nyilvántartásokat, népszámlálás szempontjából mennyire teljes körűek. A személyi és lakcímnnyilvántartás esetében ez megtörtént.

4. Fontos a népszámlálási módszerek költség- és haszonoldalának vizsgálata is, ez azonban önmagában nem elegendő a népszámlálás módszerének kiválasztásához. A tudós társadalom várhatóan elégedetlen lesz, amennyiben nem teljes körű összeírást hajt végre a hivatal 2011-ben.
5. A hajléktalanok összeírására vonatkozóan válasz hangzott el, hogy várhatóan a teljes körűséggel problémák lesznek, mivel a társadalom periferiáján élőknek minden erőfeszítés ellenére 2001-ben sem sikerült teljes körűen elérni.
6. A KSH címregiszterének nyilvánosságára vonatkozó kérdésre elhangzott, hogy a folyamatban levő minőség-ellenőrzés után várható a nyilvánossá tétel.

Az OST állásfoglalása: Az OST a tájékoztatást tudomásul vette.

3. napirend: Az osztályozások változása 2008-tól

Az előterjesztés rövid leírása:

Az előterjesztés a gazdaságstatisztikai osztályozások 2008-ban bevezetett változásait ismertette különös tekintettel a tevékenységekre, a termékekre és a szolgáltatások területére.

Az OST állásfoglalása: Az OST a tájékoztatást tudomásul vette.

4. napirend: Egyebek

a. Tájékoztató az OST Regiszter Munkabizottsága és a 2212/2007. (XI. 14.) Korm. határozattal létrehozott munkacsoport együttes munkájáról

Az előterjesztés rövid leírása:

A 2212/2007. (XI.14.) Kormányhatározat 2-3. pontja a statisztikai rendszer fejlesztését, korszerűsítését szorgalmazza adminisztratív adatforrások bevonásával a hivatalos statisztikai szolgálaton belül. A feladat megvalósítása érdekében a létrehozott munkacsoport felmérést végzett a KSH főosztályai, ill. a kormányhatározatban megnevezett szervezeteknél. A cél bármely adminisztratív adatforrás statisztikai hasznosításra, az ilyen állományból származó adatok minőségének javítására és az adminisztratív adatok felhasználása hatékonyságának fokozására felmerülő igények feltárása és a kapcsolódó költségek megtervezése volt.

A feladatok teljesítésének előnyei sokoldalúak: egyesek jelentős mértékben gyarapítják a statisztikai rendszerből kinyerhető információk mennyiségét, mások az adatok minőségére vannak számottevően pozitív hatással. Összességében több tízezer adatszolgáltató terhei csökkennének, és a feladatok befejezését követően a jelenlegi adatok birtokában a költségmegtakarítás évente több mint 1,5 milliárd Ft-ra tehető.

Előterjesztői kiegészítés:

Az Európai Uniónak is szándékában áll az adminisztrációs és adatszolgáltatói terhek csökkentése. Ebbe a koncepcióba illik bele a Regiszter Munkabizottság és a 2212/2007. (XI. 14.) Korm. határozattal létrehozott munkacsoport tevékenysége.

Az OST állásfoglalása: A tanács a jelentést elfogadta, és alkalmasnak tartotta arra, hogy azt a hivatal elnöke elé terjesszék.

**b. Az európai statisztikai rendszerhez tartozó magyar szervezetek szakmai
önértékelésének eredménye**

Az előterjesztés rövid leírása:

A Gyakorlati Kódexet 2005-ben adta ki a Bizottság. Még ugyanebben az évben minden tagállam nemzeti statisztikai hivatala és az Eurostat is elvégezte önértékelését a kódex elveinek érvényesülésével kapcsolatban. Következő lépésként a statisztikai szolgálat tagjai töltötték ki az önértékelő kérdőívet – hazánkban két lépcsőben, az OST keretein belül valósult meg a kiterjesztés. A statisztikai szolgálat azon szervezeteiről¹, amelyek az európai statisztikai rendszernek is közvetlenül szolgáltatnak adatot, a Központi Statisztikai Hivatalnak 2008. február végéig kellett jelentést készítenie az önértékelő kérdőívek alapján. Az önértékelések eredményei megmutatták, hogy a magyar statisztikai szolgálat tagjai a Gyakorlati Kódex elveinek intézményenként és elvenként eltérő mértékben felelnek meg, nem lehet általánosan megjelölni az erősségeket és a fejlesztési területeket.

Előterjesztői kiegészítés:

A jelentés fontos részét képező, a statisztikai szolgálat fejlesztési intézkedéseit ismertető fejezetben – a kevés rendelkezésre álló információ miatt – nem sikerült képet adni a szolgálat szerveiben a fejlesztési koncepciókról, tervekről. A fejlesztési célok feltárására és összeállítására a KSH szakmai konzultációt szervez a statisztikai szolgálat szervei számára. A 2008 áprilisától havonta egy alkalommal tartandó konzultációk keretében a résztvevők a kódex elveit érintve azonosítják és fogalmazzák meg az intézmények fejlesztési elképzeléseit.

¹ Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Oktatási és Kulturális Minisztérium, Pénzügyminisztérium, Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, Energia Központ Kht.

Felvetések összefoglalása:

1. A jelentés feladatként jelöli meg az adatszolgáltatói terhek rendszeres mérését, továbbá a kérdőívek adatszolgáltatók által végzett tesztelésének kiterjesztését. Megegyezés született, hogy a tervezett konzultációkra nem csak a hivatalos szolgálat képviselői, hanem az érintett érdekcsoportok (pl. adatszolgáltatók) képviselői is meghívást nyernek, hogy érdekeiket képviseljék a statisztikai fejlesztési célok kialakításában.

Az OST állásfoglalása: Az OST az önértékelési jelentést jóváhagyta, és a tájékoztatást tudomásul vette.

Budapest, 2008. március 31.

Mészáros Árpád
az OST titkára

Jóváhagyom:

Sándorné dr. Kriszt Éva
az OST elnöke

Az emlékeztetőt kapják:

Dr. Pukli Péter, a KSH elnöke,

dr. Bagó Eszter és

dr. Balogh Miklós, a KSH elnökhelyettesei,

az OST tagjai és állandó meghívottjai

az OST ülés eseti meghívottjai.